

організації справедливої освіти у документах визначено відокремлення соціального, економічного та культурного статусу, етнічного та расового походження від освітнього рівня та досягнень.

Розкрито напрями діяльності ЄС з підтримки держав-членів задля посилення рівня справедливості систем освіти. На рівні дошкільної освіти – це сприяння досягненню максимального рівня охоплення дошкільною освітою дітей відповідного віку; на рівні шкільної освіти – ліквідації кінцевих освітніх траєкторій; на рівні професійно-технічної освіти – сприяння інклюзивності та рівним можливостям, що забезпечує досягнення стійкості, соціальної справедливості та процвітання для всіх; на рівні вищої освіти – підтримка запровадження як академічної, так і неакадемічної підтримки, що забезпечує синергію між освітньою та науково-дослідницькою та інноваційною місіями закладів вищої освіти у контексті Європейського освітнього простору та Європейського дослідницького простору, забезпечуючи при цьому узгодженість з Європейським простором вищої освіти; на рівні освіти дорослих – сприяння розвитку навичок для життя на засадах цілісного підходу, що спрямований на охоплення всього дорослого населення та всіх видів навичок з метою підтримки дорослих у досягненні успіху в особистому та професійному житті.

Зроблено висновок, що інклюзивна освіта і навчання, а також просування європейського виміру в навчанні та екологічної стійкості задля підтримання руху до більш зеленої та стійкої Європи, включаючи розвиток компетентностей у сфері сталого розвитку, позиціонуються як інструменти формування спільних цінностей, створення і підтримки згуртованого європейського суспільства, що сприяє сталому зростанню.

Трансформація змісту на компетентнісні засади у загальній середній освіті країн ЄС: стратегічний та законодавчий рівні

*О. З. Глушко,
кандидат педагогічних наук,
молодший науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

У процесі дослідження встановлено, що у межах Європейського Союзу компетентність (competence англ. м.) визначається як поєднання знань, навичок та ставлення, що відповідає контексту. Компетентність вказує на здатність адекватно застосовувати результати навчання у визначеному контексті (освіта, робота, особистий чи професійний розвиток). Навчальна програма, розроблена на компетентнісних засадах, підкреслює складні результати навчального процесу (тобто знання, навички та ставлення, що застосовуються учнями), вона орієнтована та адаптована до потреб учнів. Це означає, що навчальна діяльність та середовище формуються таким чином, щоб учні могли набувати та застосовувати знання, навички та ставлення до ситуацій, з якими вони стикаються у повсякденному житті.

У процесі дослідження виявлено, що компетентність є кінцевим результатом навчання, мета якого полягає у формуванні й розвитку особистості учня. Оволодіння учнями новими знаннями, навичками й компетентностями з постійним їх вдосконаленням, дозволить більш ефективно досягати найкращих результатів у навчальному процесі. Перед сучасною школою країн європейського регіону стоїть завдання навчити учнів правильному і належному використанні інноваційних технологій, зокрема цифрових.

Констатовано, що важливим завданням школи на сучасному етапі є підготовка учнів до життя в інформаційному суспільстві. Одним із стратегічних завдань, що стоїть перед Європою це підвищення рівня цифрових навичок у кожного європейця. Сильна цифрова економіка, з громадянами, які володіють цифровими навичками, – є життєво важливою умовою для активного розвитку інновацій у всіх сферах життя, економічного зростання, збільшення робочих місць й як наслідок європейської конкурентоспроможності у глобальному світі.

Визначено, що загальною тенденцією застосування на практиці компетентнісного підходу у державах-членах ЄС є посилення на всіх етапах вивчення основних предметів, які сприяють набуттю ключових компетентностей учнів, запровадження у зміст шкільних програм нових навчальних предметів (наприклад, інженерні науки), а також подальше удосконалення міжпредметного підходу та інших методів навчання. Адже, кожна предметна галузь має відповідний потенціал щодо формування конкретної ключової компетентності.

Зроблено висновок, що сформульовані стратегічні цілі розвитку сектора освіти в Європейському Союзі, зокрема трансформація на компетентнісні засади, синхронізуються з тенденціями розвитку освіти в Україні. В умовах оновлення змісту базової середньої освіти та переходу від знанневої до компетентнісної парадигми освіти, актуальним є осмислення теорії та освітніх практик, що застосовуються у зарубіжжі з досліджуваної проблеми.

Практичні підходи до забезпечення якості шкільної освіти

*А. П. Джурило,
кандидат педагогічних наук,
доцент, старший дослідник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

Відповідно до документів Єврокомісії про Європейський освітній простір забезпечення якості освіти передбачає систематичну перевірку надання освітніх послуг для підтримки та покращення її якості, справедливості та ефективності, що охоплює самооцінювання шкіл, зовнішнє оцінювання, оцінювання вчителів і керівників освітніх закладів, а також оцінювання учнів.

З'ясовано, що розроблення надійних систем забезпечення якості має вирішальне значення для підтримки високоякісної інклюзивної освіти в Європейському освітньому просторі, про що зазначається у Рекомендації Ради ЄС